

Proverbi 1

1 Παροιμίαι Σαλωμώντος νίοῦ Δαυιδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ισραὴλ,
2 γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν νοῆσαι τε λόγους φρονῆσεως
3 δέξασθαί τε στροφὰς λόγων νοῆσαι τε δικαιοσύνην ἀληθῆ καὶ κρίμα κατευθύνειν,
4 ἵνα δῷ ἀκάκοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἰσθησίν τε καὶ ἔννοιαν·
5 τῶνδε γάρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, οὐ δὲ νοῦ μων κυβέρνησιν κτήσεται
6 νοῦσει τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον ρῆσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα.
7 Ἀρχὴ σοφίας φόβος θεοῦ, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτὸν εὐδέβεια δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθῆσεως, σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἔξουθεν σουσιν.
8 ἄκουε, νίέ, παιδείαν πατρός σου καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου·
9 στέφανον γάρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ καὶ κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τραχῆλῳ.
10 νιέ, μῆσε πλανῶσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς, μηδὲ βουληθῆς, ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες
11 Ἐλθε μεθ’ ἡμῶν, κοινώνησον αἴματος, κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα δίκαιον ὀδίκως,
12 καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ἄδης ζῶντα καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνῆμην ἐκ γῆς·
13 τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ καταλαβώμεθα, πλῶσμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων·
14 τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλλάντιον κτησώμεθα πάντες, καὶ μαρσίπιον ἐν γενηθῆτω ἡμῖν.
15 μὴ πορευθῆς ἐν ὅδῳ μετ’ αὐτῶν, ἔκκλινον δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν·
16 οἱ γάρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσιν καὶ ταχινοὶ τοῦ ἐκχέσαι αἴμα·
17 οὐ γάρ ὀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς.
18 αὐτοὶ γάρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά, ηδὲ καταστροφὴ ἄνδρῶν παρανόμων κακ·
19 αὐτοὶ αἱ ὄδοι εἰσιν πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἀνομα· τῇ γάρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται.
20 Σοφία ἐν ἔξόδοις ὑμεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παρρησίαν ἄγει,
21 ἐπ’ ἄκρων δὲ τειχέων κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρροῦσα λέγει
22 Ὁσον ἀν χρόνον ἄκακοι κακωταὶ τῆς δικαιοσύνης, οὐκ οἱ αἰσχυνθῆσονται· οἱ δὲ ἄφρονες, τῆς θρησκείας ἐπιθυμηταί, ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίστησαν αἰσθησίν
23 καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις, ἵδον προσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ρῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον.
24 ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ οὐχ ὑπηκούσατε καὶ ἔξετενον λόγους καὶ οὐ προσείχετε,
25 ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις ἡπειθῆσατε,
26 τοιγαροῦν κάγω τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δέ, ἡνίκα ἀν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος,
27 καὶ ὡς ἀν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφων θόρυβος, ηδὲ καταστροφὴ ὄμοιώς καταιγίδι παρῆ, καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλῖψις καὶ πολιορκία, ηδὲ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος.
28 ἔσται γάρ ὅταν ἐπικαλέσησθε με, ἔγω δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν ζητῆσον με κακοὶ καὶ οὐχ εὑρῆσονται.
29 ἐμίστησαν γάρ σοφίαν, τὸν δὲ φόβον τοῦ κυρίου οὐ προείλαντο
30 οὐδὲ ἥθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς, ἐμυκτῆριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους.
31 τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὄδοι τὸν καρποὺς καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθῆσονται·
32 ἀνθ’ ὧν γάρ ηδίκουν νηπίους, φονευθῆσονται, καὶ ἔξετασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ.

33 οὐ δὲ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ’ ἐλπίδι καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.

Proverbi 2

1 Υἱέ, ἐὰν δεξάμενος ρῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ,
2 ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν τῷ νιῷ σου.
3 ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ καὶ τῇ συνέσει δῷς φωνῆν σου, τὴν δὲ αἰσθησίν ζητῆσης μεγάλη τῇ φωνῇ,
4 καὶ ἐὰν ζητῆσης αὐτὴν ὡς ὀργύριον καὶ ὡς θησαυροὺς ἔξερεν σῆσης αὐτὸν,
5 τότε συνῆσεις φόβον κυρίου καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ εύρεσις.
6 ὅτι κύριος δίδωσιν σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνῶσις καὶ σύνεσις·
7 καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν
8 τοῦ φυλάξαι δόδον δικαιωμάτων καὶ δόδον εὐλαβούμενων αὐτὸν διαφυλάξει.
9 τότε συνῆσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα καὶ κατορθώσεις πάντας ἀξονας ἀγαθούς.
10 ἐὰν γὰρ ἐλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ηδὲ αἰσθησίς τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ,
11 βουλὴ καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὁσία τηρῆσει σε,
12 ἵνα ρύσηται σε ἀπὸ δόδου κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλούντος μηδὲν πιστόν.
13 ὁ οἱ ἐγκαταλείποντες δόδον εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν δόδοις σκότους,
14 οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῆ,
15 ὁν αἱ τρίβοι σκολιαὶ καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν
16 τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ δόδου εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης.
17 νιέ, μῆσε καταλάβῃ κακὴ βουλὴ ἡ ἀπολείποντα διδασκαλίαν νεότητος καὶ διασθῆτην θείαν ἐπιλελημένη·
18 ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ παρὰ τῷ ἄδη μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἀξονας αὐτῆσ·
19 πάντες οἱ πορεύομενοι ἐν αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβωσιν τρίβους εὐθείασ· οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς.
20 εἰ γάρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθάς, εὔροσαν ἀν τρίβους δικαιοσύνης λείους.
21 χρηστοὶ ἔσονται οἰκτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθῆσονται ἐν αὐτῇ, ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν, καὶ δσιοι ὑπολειφθῆσονται ἐν αὐτῇ·
22 ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλούνται, οἱ δὲ παράνομοι ἔξωσθῆσονται ἀπ’ αὐτῆς.
Proverbi 3
1 Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνουν, τὰ δὲ ρῆματά μου τηρείτω σὴ καρδία·
2 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνη προσθῆσονται σοι.
3 ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε, ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχῆλῳ, καὶ εὑρῆσεις χάριν·
4 καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων.
5 ἵσθι πεποιθὼς ἐν ὄλῃ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ, ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρουν·
6 ἐν πάσαις ὄδοις σου γνώριζε αὐτὸν, ἵνα ὄρθοτομῇ τὰς ὄδοις σου, (ό δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόπτῃ.)
7 μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν καὶ ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ·
8 τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὄστεοις σου.
9 τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης,

10 ινα πίμπληται τὰ ταμίειά σου πλησμονῆς σίτου, οἷνῳ δὲ αἱ ληνοὶ σου ἐκβλύζωσιν.
11 Υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου μηδὲ ἐκλύουν ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·
12 δὸν γάρ ἀγαπᾶ κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα σὺὸν δὲν παραδέχεται.
13 μακάριος ἄνθρωπος δὲς εὑρεν σοφίαν καὶ θητὸς δὲς εἶδεν φρόνησιν·
14 κρείττον γάρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρού.
15 τιμιωτέρα δὲ ἐστιν λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστιν πᾶσιν τοῖς ἔγγιζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν.
16 μῆκος γάρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοιότος καὶ δόξα:
16α τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ.
17 αἱ δόδι αὐτῆς δόδι καλαί, καὶ πάντες οἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρ̄νῃ:
18 ξύλον ζωῆς ἐστι πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπὶ αὐτὴν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφαλ̄ζ.
19 ὁ θεός τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν, ἡτοίμασεν δὲ οὐρανοὺς ἐν φρον̄σει·
20 ἐν αἰσθ̄σει ἄβυνσοι ἐρράγησαν, νέφη δὲ ἐρρύησαν δρόσους.
21 Υἱέ, μὴ παραρρυῆς, τὸ ρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἔννοιαν,
22 ινα ζ̄σῃ ἡ ψυχὴ σου, καὶ χάρις ἡ περὶ σῷ τραχ̄λῳ.
22α δὲ ιασίς ταῖς σαρξί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς δοτέοις,
23 ινα πορεύη πεποιθὼς ἐν εἰρ̄νῃ πάσας τὰς ὁδούς σου, ὃ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ.
24 ἐὰν γάρ κάθη, ἄφοιος ἔσῃ, ἐὰν δὲ καθεύδῃς, ἥδεως ὑπνώσεις.
25 καὶ οὐ φοβηθ̄σῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν οὐδὲ ὄρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένας·
26 ὁ γάρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὄδῶν σου καὶ ἐρείσει σὸν πόδα, ινα μὴ σαλευθῆς.
27 μὴ ἀπόσχῃ εὖν ποιεῖν ἐνδεῆ, ήνικα ἀν ἔχῃ ἡ χείρ σου βοηθεῖν·
28 μὴ εἴπης Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε καὶ αὔριον δώσω, δυνατοῦν σου ὅντος εὖν ποιεῖν οὐ γάρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα.
29 μὴ τεκτ̄νῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί.
30 μὴ φιλεχθ̄σῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μὲν τι εἰς σὲ ἐργάσηται κακόν.
31 μὴ κτ̄σῃ κακῶν ἀνδρῶν ὄνείδη μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδούς αὐτῶν·
32 ἀκάθαρτος γάρ ἔναντι κυρίου πᾶς παράνομος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει.
33 κατάρα θεοῦ ἐν οἰκοῖς ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται.
34 κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.
35 δόξαν σοφοὶ κληρονομοῦσουσιν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὑψωσαν ἀτιμίαν.

Proverbi 4

1 Ἀκούσατε, παῖδες, παιδείαν πατρὸς καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν.
2 δῶρον γάρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε.
3 οὐδὲς γάρ ἐγενόμην κάγῳ πατρὶ ὑπὲρ κοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός,
4 οἱ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με Ἐρειδέτω ὁ ήμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν·
5 φύλασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάθῃ μηδὲ παρίδῃς ρῆσιν ἐμοῦ στόματος

6 μηδὲ ἐγκαταλίπης αὐτὸν, καὶ ἀνθέξεται σου· ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηροῦσει σε·
8 περιχαράκωσον αὐτὸν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον αὐτὸν, ινα σε περιλάβῃ.
9 ινα δῷ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίσῃ σου.
10 Ἀκούε, νιέ, καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους, καὶ πληθυνθ̄σεται ἔτη ζωῆς σου, ινα σοι γένωνται πολλαὶ ὄδοι βίου·
11 ὁδοὺς γάρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάζω δέ σε τροχιαῖς ὄρθαῖς.
12 ἐὰν γάρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθ̄σεται σου τὰ διαβ̄ματα· ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιάσεις.
13 ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῆς, ἀλλὰ φύλαξον αὐτὴν σεαυτῷ εἰς ζωὴν σου.
14 ὁδοὺς ἀσεβῶν μηδὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων·
15 ἐν φῷ ἀν τόπῳ στρατοπεδεύσωσιν, μὴ ἐπέλθης ἐκεῖ, ἐκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον.
16 οὐ γάρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ κακοποίησωσιν· ἀφήρηται ὁ ὑπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται·
17 οἵδε γάρ σιτούνται σίτα ἀσεβείας, οἷνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται.
18 αἱ δὲ δόδι τῶν δικαίων ὄμοιώς φωτὶ λάμπουσιν, προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἔως κατορθώσῃ ἡ ἥμέρα·
19 αἱ δὲ δόδι τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἴδασιν πῶς προσκόπτουσιν.
20 Υἱέ, ἐμῇ ρ̄σει πρόσεχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλε σὸν οὖν,
21 ὅπως μὴ ἐκλίπωσιν σε αἱ πηγαί σου, φύλασσε αὐτὰς ἐν σῇ καρδίᾳ·
22 ζωὴ γάρ ἐστιν τοῖς εὑρίσκουσιν αὐτὰς καὶ πάσῃ σαρκὶ ἴστις.
23 πάσῃ φυλακῇ τρ̄ρει σὴν καρδίαν· ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς.
24 περιέλει σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα καὶ ἀδικα χείλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι.
25 οἱ ὄρθαλμοι σου ὄρθα βλεπέτωσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια.
26 ὄρθας τροχιὰς ποίει σοῖς ποσὶν καὶ τὰς ὁδούς σου κατεύθυνε.
27 μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὄδον κακῆσ·
27α γάρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ θεός, διεστραμμέναι δέ εἰσιν αἱ ἔξ ἀριστερῶν·
27β δὲ ὄρθας ποίσει τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρ̄νῃ προάξει.

Proverbi 5

1 Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖν.
2 ινα φυλάξῃς ἔννοιαν ἀγαθὸν αἰσθησιν δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλομαι σοι.
3 μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυναικί· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης, ἡ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα,
4 ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὑρ̄σεις καὶ ἡκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου.
5 τῆς γάρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσιν τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ἄδην, τὰ δὲ ιχνα αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται·
6 ὁδοὺς γάρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ αὐτῆς καὶ οὐκ εὐγνωστοι.
7 νῦν οὖν, νιέ, ἀκούε μου καὶ μὴ ἀκύρους ποισης ἐμοὺς λόγους·
8 μακρὰν ποίησον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὄδον, μὴ ἐγγίσῃς πρὸς θύραις οἴκων αὐτῆς.
9 ινα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωὴν σου καὶ σὸν βίον ἀνελεῖμοσιν,

10 ινα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἵσχυος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίων εἰσέλθωσιν,
11 καὶ μεταμεληθῆσῃ ἐπ' ἐσχάτων, ἥνικα ἀν κατατριβῶσιν σάρκες σώματός σου,
12 καὶ ἐρεῖς Πῶς ἡμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἔξεκλινεν ἡ καρδία μου·
13 οὐκ ἦκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου·
14 παρ' ὅλιγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς.
15 πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς.
16 μὴ ὑπερεκχείσθω σοι τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορεύεσθω τὰ σὰ ὕδατα·
17 ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι·
18 ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἴδια, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου.
19 ἔλαφος φιλίας καὶ πώλος σῶν χαρίτων ὄμιλείτω σοι, ἡ δὲ ἴδια ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν γάρ τῇ ταύτῃς φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστὸς ἐσῃ.
20 μὴ πολὺς ἵσθι πρὸς ἀλλοτρίαν μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἴδιας·
21 ἐνώπιον γάρ εἰσιν τῶν τοῦ θεοῦ ὁφθαλμῶν ὅδοι ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει.
22 παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἀμαρτιῶν ἔκαστος σφίγγεται·
23 οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων, ἐκ δὲ πλούθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἔξερριφη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.

Proverbi 6

1 Υἱέ, ἐὰν ἐγγυῆσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν χεῖρα ἔχθρῷ·
2 παγὶς γάρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη, καὶ ἀλίσκεται χείλεσιν ἴδιου στόματος.
3 ποίει, νιέ, ἀ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σώζου, ἥκεις γάρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον, ὅθι μὴ ἐκλυόμενος, παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου, δὸν ἐνεγύσσω·
4 μὴ δῶς ὑπὸ σοὶς ὅμμασιν μηδὲ ἐπινυστάξῃς σοὶς βλεφάροις;
5 ινα σώζῃ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὥσπερ ὅρνεον ἐκ παγίδος.
6 Ἰθοῦ πρὸς τὸν μύρμηκα, ὡ δόκνηρέ, καὶ ζ’ λωσον ἴδων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος·
7 ἐκείνῳ γάρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὥν
8 ἐτοιμάζεται θέρους τὴν τροφὴν πολλὸν τε ἐν τῷ ἀμπτῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν.
8α πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶν τὸν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται,
8β τὸν πόνους βασιλεῖς καὶ ἴδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται, ποθεινὴ δὲ ἐστὶν πᾶσιν καὶ ἐπίδοξος·
8ξ οὖσα τῇ ρώμῃ ἀσθενῆς, τὴν σοφίαν τιμῆσασα προχθη·
9 ἔως τίνος, δόκνηρέ, κατάκεισαι; πότε δὲ ἐξ ὑπὸν ἐγερθῆσῃ;
10 ὅλιγον μὲν ὑπονῆς, ὅλιγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάζεις, ὅλιγον δὲ ἐναγκαλίζῃ χερσὶν στοθη·
11 εἰτὲ ἐμπαραγίνεται σοὶ ὥσπερ κακός ὁδοιπόρος ἡ πενία καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.
11α δὲ ἄσκονος ἥζει, ἥζει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου, ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς δρομεὺς ἀπαντομολῆσει.
12 Ἀνήρ ἀφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθός·
13 ὁ δὲ αὐτὸς ἐννεύει ὁφθαλμῷ, σημαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ ἐννεύμασιν δακτύλων,
14 διεστραμμένη δὲ καρδίᾳ τεκταίνεται κακὰ ἐν παντὶ καιρῷ· ὁ τοιούτος ταραχὰς συνίστησιν πόλει.

15 διὰ τοῦτο ἔξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος.
16 ὅτι χαίρει πάσιν, οὓς μισεῖ ὁ κύριος, συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆσ·
17 ὁφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου
18 καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοὺς καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν·
19 ἐκκαίει ψεύδη μάρτυς ἄδικος καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν.
20 Υἱέ, φύλασσε νόμους πατρός σου καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου·
21 ἄφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντὸς καὶ ἐγκλοίωσαι ἐπὶ σῷ τραχῆλῳ.
22 ἥνικα ἀν περιπατῆς, ἐπάγου αὐτὸν, καὶ μετὰ σοῦ ἔστω ὡς δ' ἀν καθεύδης, φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένω συλλαλῇ σοι·
23 ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς, καὶ ὁδὸς ζωῆς ἐλεγχος καὶ παιδεία
24 τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας.
25 μὲν σε νικῆσῃ κάλλους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῆσι σοὶς ὁφθαλμοῖς μηδὲ συναρπασθῆσι ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων.
26 τιμῇ γάρ πόρνης ὅσῃ καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει.
27 ἀποδεῖσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει;
28 ἡ περιπατῆσει τις ἐπ' ἀνθράκων πυρός, τὸν δὲ πόδας οὐ κατακαύσει;
29 οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπανδρον, οὐκ ἀθωθῆσεται οὐδὲ πᾶς ὁ ὄπτομενος αὐτῆς.
30 οὐ θαυμαστὸν ἔὰν ἀλῷ τις κλέπτων, κλέπτει γάρ ἵνα ἐμπλῆσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν·
31 ἔὰν δὲ ἀλῷ, ἀποτείσει ἐπιταπλάσια καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ρύσεται ἔαυτόν.
32 ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνθειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται,
33 ὁδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει, τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθῆσεται εἰς τὸν αἰώνα.
34 μεστὸς γάρ ζ’ λου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς· οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
35 οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν οὐδὲ μὴ διαλυθῆ πολλῶν δώρων.

Proverbi 7

1 Υἱέ, φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ·
1α τίμα τὸν κύριον, καὶ ἰσχύσεις, πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον.
2 φύλαξον ἐμὰς ἐντολάς, καὶ βιώσεις, τὸν δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρως ὄμμάτων·
3 περίθου δὲ αὐτοὺς σοὶς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
4 εἶπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ,
5 ινα σε τηρῆσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἔάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάληται.
6 ἀπὸ γάρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα,
7 δὸν ἀν τίδη τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ φρενῶν
8 παραπορεύμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς
9 καὶ λαλούντα ἐν σκότει ἐσπερινῷ, ἥνικα ἀν ἡσυχίᾳ νυκτερινῇ ἥ καὶ γνοφώδης,
10 ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ, εἰδος ἔχουσα πορνικόν, ἡ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας.
11 ἀνεπτερωμένη δὲ ἐστὶν καὶ ὄστωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς.
12 χρόνον γάρ τινα ἔξω ρέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πάσαν γωνίαν ἐνεδρεύει.

13 εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ
14 Θυσίᾳ εἰρηνικὸν μοὶ ἐστίν, σύμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάριστας μου·
15 ἔνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὑρηκά σε·
16 κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἐστρωκα τοῖς ἀπὸ Αἰγύπτου·
17 διέρραγκα τὴν κοίτην μου κρόκῳ, τὸν δὲ οἰκόν μου κινναμώμῳ·
18 ἐλθεῖ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὅρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι·
19 οὐ γάρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται δὲ ὁδὸν μακρὰν
20 ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι’ ἡμερῶν πολλῶν ἐπανῆσει εἰς τὸν οἴκον αὐτοῦ.
21 ἀπεπλάνησεν δὲ αὐτὸν πολλῇ ὄμιλίᾳ βρόχους τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν.
22 ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπφωθείς, ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ὅγεται καὶ ὥσπερ κύνων ἐπὶ δεσμούς
23 ἡ ὥρα ἐλαφος τοξεύματι πεπληγώς εἰς τὸ ἡπαρ, σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει.
24 νῦν οὖν, νιέ, ἄκουε μου καὶ πρόσεχε ρ̄μασιν στόματός μου·
25 μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου·
26 πολλοὺς γάρ τρώσασα καταβέβληκεν, καὶ ἀναρίθμητοι εἰσιν οὓς πεφόνευκεν·
27 ὁδοὶ ὅδου ὁ οἴκος αὐτῆς κατάγουσαι εἰς τὰ ταμίεια τοῦ θανάτου.

Proverbi 8

1 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ·
2 ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἐστηκεν·
3 παρὸ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμεῖται
4 Ὅμας, ὁ ἀνθρωποι, παρακαλῶ καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων·
5 νοστατε, ἄκακοι, πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι, ἔνθεσθε καρδίαν.
6 εἰσακούσατέ μου, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ καὶ ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὅρθα·
7 δοὶ ἀλλοθειαν μελετῆσει ὁ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοὶ χείλη ψευδῆ.
8 μετὰ δικαιούσης πάντα τὰ ρ̄ματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλῶδεσ·
9 πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσιν καὶ ὅρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν.
10 λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκιμασμένον, ἀνθαιρεῖσθε δὲ αἰσθησιν χρυσίου καθαροῦ·
11 κρείσσων γάρ σοφία λίθων πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν.
12 ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκ̄νωσα βουλὴν, καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην.
13 φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὑβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν.
14 ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἴσχύς·
15 δι’ ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσιν, καὶ οἱ δυνάσται γράφουσιν δικαιούσην·
16 δι’ ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι’ ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς.
17 ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρ̄σουσιν.
18 πλούτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιούσην·

19 βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γενέματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ.
20 ἐν δόοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ καὶ ἀνὰ μέσον τρίβων δικαιώματος ἀναστρέφομαι,
21 ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὑπαρξιν καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλῶσα ἀγαθῶν.
21α ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ’ ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι.
22 κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὄδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ,
23 πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με ἐν ἀρχῇ,
24 πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,
25 πρὸ τοῦ ὄρη ἐδρασθήναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με.
26 κύριος ἐποίησεν χώρας καὶ ἀοικῆτος καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπὸ οὐρανού.
27 ἡνίκα ἡτοίμαζεν τὸν οὐρανόν, συμπαρῆμην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζεν τὸν ἑαυτοῦ θύρον ἐπ’ ἀνέμων.
28 ἡνίκα ἰσχυρὸς ἐποίει τὰ ὄντα νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπὸ οὐρανὸν
29 καὶ ἰσχυρὸς ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς,
30 ἡμην παρ’ αὐτῷ ἀρμόζουσα, ἐγὼ ἡμην ἦ προσέχαιρεν. καθ’ ἡμέραν δὲ εὐφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ,
31 ὅτε ἐνφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.
32 νῦν οὖν, νιέ, ἄκουε μου.
34 μακάριος ἀνὴρ, δις εἰσακούσαται μου, καὶ ἀνθρωπος, δις τὰς ἐμάς ὁδοὺς φυλάξει ἀγρυπνῶν ἐπ’ ἐμαῖς θύραις καθ’ ἡμέραν τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων.
35 αἱ γὰρ ἔξοδοι μου ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου.
36 οἱ δὲ εἰς ἐμὲ ἀμαρτάνοντες ἀσεβοῦσι τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσιν θάνατον.

Proverbi 9

1 Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον καὶ ὑπὲρεισεν στύλους ἐπτά·
2 ἐσφοίζεν τὰ ἑαυτῆς θύματα ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν·
3 ἀπέστειλεν τοὺς ἑαυτῆς δούλους συγκαλούσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα
4 Ὅς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρός με· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἰπεν
5 Ἔθλατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων καὶ πίετε οἶνον, διν ἐκέρασας ὑμῖν·
6 ἀπολείπετε ἀφρούνην, καὶ ζεσθε, καὶ ζητε, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν.
7 Ὅς παιδεύων κακοὺς λύμψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν, ἐλέγχω δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμῆσεται ἑαυτόν.
8 μὴ ἐλεγχε κακούς, ἵνα μὴ μισῶσιν σε· ἐλεγχε σοφόν, καὶ ἀγαπῆσει σε.
9 δίδου σοφῷ ἀφορμήν, καὶ σοφώτερος ἐσται· γνώριζε δικαίω, καὶ προσθῆσει τοῦ δέχεσθαι.
10 ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, καὶ βουλὴ ἀγίων σύνεσι·
10α γὰρ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆ·
11 τούτω γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζεσθεις χρόνον, καὶ προστεθῆσεται σοὶ ἔτη ζωῆς σου.
12 νιέ, ἔάν σοφὸς γένη σεαυτῷ, σοφὸς ἐσῃ καὶ τοῖς πλησίον· ἔάν δὲ κακὸς ἀποβῆσ, μόνος ἀναντλῆσεις κακά.
12α ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους, δ’ αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα·
12β γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἴδιου γεωργίου πεπλάνηται·
12ξ δὲ δι’ ἀνύδρου ἐρῶμον καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσιν, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν.
13 Γνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεής ψωμοῦ γίνεται, ὃ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην·

14 ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις
 15 προσκαλούμενη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
 16 Ὅς ἐστιν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρός με· ἐνδεσί οὐδὲ φροντίζει τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτὸν
 17 Ἀρτων κρυφίων ἡδεώς ἄψασθε καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ.
 18 οὐδὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὅλλυνται, καὶ ἐπὶ πέτευρον ἔδους συναντᾶτε.
 18α ἀποτίθησον, μὴ ἐγχρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ μηδὲ ἐπιστῆσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτὸν
 18β γάρ διαβῆσῃ ὕδωρ ἀλλότριον καὶ ὑπερβῆσῃ ποταμὸν ἀλλότριον.
 18ξ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίης,
 18δ πολὺν ζῆσης χρόνον, προστεθῆ δὲ σοι ἔτη ζωῆς.

Proverbi 10

1 Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, οὐδὲς δὲ ἀφρων λύπη τῇ μητρὶ.
 2 οὐκ ὠφελούσουσιν θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου.
 3 οὐ λιμοκτονούσει κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.
 4 πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν.
 4α πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἀφρονι διακόνῳ χρήσεται.
 5 διεσώθη ἀπὸ καύματος οὐδὲς νοῦμων, ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ὅμιτῳ τῷ οὐδίῳ παράνομος.
 6 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον.
 7 μνῆμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται.
 8 σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς, ὁ δὲ ἀστεγος χείλεσιν σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται.
 9 δὲς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πεποιθώς, ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται.
 10 ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου συνάγει ἀνδράσι λύπας, ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνοποιεῖ.
 11 πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
 12 μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.
 13 δὲς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ράβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.
 14 σοφοὶ κρύψουσιν αἰσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβὴν.
 15 κτῆσις πλουσίων πόλις ὄχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία.
 16 ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτίας.
 17 ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία, παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανάται.
 18 καλύπτουσιν ἔχθραν χείλη δικαια, οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοι εἰσιν.
 19 ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύγῃ ἀμαρτίαν, φειδόμενος δὲ χειλέων νοῦμων ἔσῃ.
 20 ἄργυρος πεπυρωμένος γλώσσα δικαίου, καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει.
 21 χείλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἀφρονες ἐν ἐνδεισί τελευτῶσιν.
 22 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου· αὐτῇ πλουτίζει, καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.
 23 ἐν γέλωτι ἀφρων πράσσει κακά, ή δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν.
 24 ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβὴς περιφέρεται, ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτή.

25 παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς, δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰώνα.
 26 ὕσπερ ὄμφαξ ὁδούσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὗτος παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτὸν.
 27 φόβος κυρίου προστίθησιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθῆσεται.
 28 ἐγχρονίζει δικαίοις εὐφροσύνη, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ὀλλυνται.
 29 ὄχυρωμα ὄσιον φόβος κυρίου, συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά.
 30 δίκαιος τὸν αἰώνα οὐκ ἐνδώσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκούσουσι γῆν.
 31 στόμα δικαιού ἀποστάζει σοφίαν, γλώσσα δὲ ἀδίκου ἔξολείται.
 32 χείλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

Proverbi 11

1 ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιοιν δεκτὸν αὐτῷ.
 2 οὐ ἐὰν εἰσέλθῃ ὑβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμίᾳ· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.
 3 ἀποθανῶν δίκαιος ἔλιπεν μετάμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια.
 5 δικαιοσύνη ἀμώμους ὄρθοτομεῖ ὄδοις, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ὀδικία.
 6 δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὄρθων ρύνεται αὐτούς, τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἀλίσκονται παράνομοι.
 7 τελευτῆσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὀλλυνται ἐλπίς, τὸ δὲ καύχημα τῶν ὀσεβῶν ὀλλυνται.
 8 δίκαιος ἐκ θρακοῦ ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβῆς.
 9 ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἰσθησις δὲ δικαίων εὔοδος.
 10 ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσεν πόλις,
 11 στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη.
 12 μυκτηρίζει πολίταις ἐνδέης φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ησυχίαν ἔγει.
 13 ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ πνοῇ κρύπτει πράγματα.
 14 οἵς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὕσπερ φύλλα, σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ.
 15 πονηρὸς κακοποιεῖ, ὅταν συμμείξῃ δικαίω, μισεῖ δὲ ἥχον ἀσφαλείας.
 16 γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισούσα δίκαια. πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ.
 17 τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεῖ μων, ἔξολλος δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελέημων.
 18 ἀσεβῆς ποιεῖ ἔργα ἀδικα, σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας.
 19 οὐδὲς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.
 20 βδέλυγμα κυρίῳ διεστραμμέναι ὄδοι, προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ὄμματοι ἐν τοῖς ὁδοῖς αὐτῶν.
 21 χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, οἱ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λύμψεται μισθὸν πιστόν.
 22 ὕσπερ ἐνώπιον ἐν ρίνῃ ύδος, οὗτος γυναικὶ κακόφρονι κάλλος.
 23 ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή, ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται.
 24 εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπείροντες πλείονα ποιούσιν, εἰσὶν καὶ οἱ συνάγοντες ἐλαττονούνται.
 25 ψυχὴ εὐλογούμενη πᾶσα ἀπλῆ, ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχῆμων.
 26 ὁ συνέχων σῖτον ὑπολίποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδίδοντος.
 27 τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθῆν· ἐκζητοῦντα δὲ κακά, καταλύμψεται αὐτόν.

28 ὁ πεποιθώς ἐπὶ πλούτῳ, οὗτος πεσεῖται· ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων, οὗτος ἀνατελεῖ.
29 ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἔαυτοῦ οἴκῳ κληρονομῆσει ἄνεμον, δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ.
30 ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς, ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων.
31 εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σφόδρεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

Proverbi 12

1 ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ αἰσθησιν, ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.
2 κρείσσων ὁ εὐρών χάριν παρὰ κυρίῳ, ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπήσεται.
3 οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου, οἱ δὲ ρίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἔξαρθσονται.
4 γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆσ· ὥσπερ δὲ ἐν ἔνδιλῳ σκάληξ, οὕτως ἀνδρας ἀπόλλυσιν γυνὴ κακοποιός.
5 λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερνῶσιν δὲ ἀσεβεῖς δόλους.
6 λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὄρθρων ῥύσεται αὐτούς.
7 οὐ ἐὰν στραφῇ, ἀσεβὴς ἀφανίζεται, οἵκοι δὲ δικαίων παραμένουσιν.
8 στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός,
νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται.
9 κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἔαυτῷ ἢ τιμὴν ἔαυτῷ περιτίθεις καὶ προσδέομενος δρτου.
10 δίκαιος οἰκτίρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελέμονα.
11 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἔαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων, οἱ δὲ διωκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν.
11α ἐστιν ἡδὺς ἐν οἷνων διατριβᾶς, ἐν τοῖς ἔαυτοῦ ὀχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμίαν.
12 ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί, αἱ δὲ ρίζαι τῶν εὔσεβων ἐν ὀχυρώμασιν.
13 δι’ ἀμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας
ἀμαρτωλός, ἐκφεύγει δὲ ἐξ οὐτῶν δίκαιος.
13α βλέπων λεῖαι ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς.
14 ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται
ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ.
15 ὅδοι ἀφρόνων ὄρθαι ἐνώπιον αὐτῶν, εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός.
16 ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὄργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν ἔαυτοῦ ἀτιμίαν πανούργος.
17 ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος, ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος.
18 εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσιν μαχαίρα, γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται.
19 χείλη ἀληθινὰ κατορθοὶ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ταχὺς γλῶσσαν ἔχει ἀδικον.
20 δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά, οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθῆσονται.
21 οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἀδικον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθῆσονται κακῶν.
22 βδέλυγμα κυρίῳ χείλη ψευδῆ, ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ’ αὐτῷ.
23 ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως, καρδία δὲ ἀφρόνων συναντῆσεται ἀράτις.
24 χειρὶ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς, δόλιοι δὲ ἔσονται εἰς προνομῆν.
25 φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς δικαίου, ἀγγελίᾳ δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν.
26 ἐπιγνώμων δίκαιος ἔαυτοῦ φίλος ἔσται, αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς. ἀμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά, ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανῆσει αὐτούς.
27 οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θρας, κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός.
28 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωή, ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον.

Proverbi 13

1 νίδιος πανούργος ὑπὲκοος πατρί, νίδιος δὲ ἀνέκοος ἐν ἀπωλείᾳ.
2 ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός, ψυχαὶ δὲ παρανόμων ὀλούνται ἄωροι.
3 ὃς φυλάσσει τὸ ἔαυτοῦ στόμα, τηρεῖ τὴν ἔαυτοῦ ψυχὴν ὁ δὲ προπετής χείλεσιν πτοῖσει ἔαυτόν.
4 ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶν πᾶς ἀεργός, χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ.
5 λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος, ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἔξει παρρησίαν.
6 δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους, τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἀμαρτία.
7 εἰσὶν οἱ πλούτιζοντες ἔαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες, καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινούντες ἔαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ.
8 λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλούτος, πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλῆν.
9 φῶς δικαιοίς διὰ παντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυνται.
9α δόλιαι πλανῶνται ἐν ἀμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτίρουσιν καὶ ἐλέωσιν.
10 κακὸς μεθ’ ὕβρεως πράσσει κακά, οἱ δὲ ἔαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί.
11 ὕπαρξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἔαυτῷ μετ’ εὐσεβείας πληθυνθήσεται δίκαιος οἰκτίρει καὶ κιχρᾶ.
12 κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ὅγοντος δένδρον γάρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθό.
13 ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ’ αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολῆν, οὗτος ὑγιαίνει.
13α δολίως οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν, οἰκέτῃ δὲ σοφῷ εὔοδοι ἔσονται πράξεις, καὶ κατευθυνθήσεται η ὁδὸς αὐτοῦ.
14 νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἀνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται.
15 σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσιν χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ.
16 πᾶς πανούργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἔαυτοῦ κακίαν.
17 βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά, ἀγγελος δὲ πιστὸς ῥύσεται αὐτόν.
18 πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται.
19 ἐπιθυμίαι εὐδέσθων ἡδύνουσιν ψυχὴν, ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.
20 ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται, ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται.
21 ἀμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά, τοὺς δὲ δικαίους καταληψεται ἀγαθά.
22 ἀγοθός ἀνὴρ κληρονομῆσει νίονς νίῶν, θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλούτος ἀσεβῶν.
23 δίκαιοι ποιῶσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά, ἀδικοι δὲ ἀπολούνται συντόμως.
24 ὃς φειδεται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν νίον αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει.
25 δίκαιοις ἔσθων ἐμπιπλῆται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

Proverbi 14

1 σοφαὶ γυναῖκες φύοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψεν ταῖς χερσὶν οὐτῆς.
2 ὁ πορευόμενος ὁρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον, ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς ἀτιμασθήσεται.
3 ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χείλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς.
4 οὐδὲ μὲν εἰσιν βόες, φάτωνται καθαροί· οὐδὲ πολλὰ γενῆ ματα, φανερὰ βοὸς ἵσχυς.

5 μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἐκκαίει δὲ ψεύδη μάρτυς ἄδικος.
 6 ζητοῦσις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εύροῦσις,
 αἰσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερῆς.
 7 πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὅπλα δὲ αἰσθῆσεως
 χείλη σοφά.
 8 σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν,
 ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ.
 9 οἰκίαι παρανόμων ὄφειλοῦσιν καθαρισμόν, οἰκίαι
 δὲ δικαίων δεκταί.
 10 καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ· ὅταν
 δὲ εὐφραίνηται, οὐκ ἐπιμείγνυται ὑβρεῖ.
 11 οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται, σκηναὶ δὲ
 κατορθούντων στόσονται.
 12 ἔστιν ὁδὸς ἢ δοκεῖ ὥρθη εἶναι παρὰ ἀνθρώποις, τὰ δὲ
 τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ὄδουν.
 13 ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμείγνυται λύπη, τελευταία
 δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται.
 14 τῶν ἐαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος, ἀπὸ δὲ
 τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός.
 15 ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ, πανούργος δὲ ἔρχεται
 εἰς μετάνοιαν.
 16 σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ, ὁ δὲ ἀφρων
 ἐαυτῷ πεποιθὼς μείγνυται ἀνόμω.
 17 ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβούλιας, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος
 πολλὰ ὑποφέρει.
 18 μεριούνται ἄφρονες κακίαν, οἱ δὲ πανούργοι
 κρατοῦσιν αἰσθήσεως.
 19 ὀλισθήσονται κακοὶ ἐναντὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀσεβεῖς
 θεραπεύσονται θύρας δικαίων.
 20 φίλοι μισθοῦσιν φίλους πτωχούς, φίλοι δὲ πλουσίων
 πολλοί.
 21 ὁ ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει, ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς
 μακαριστός.
 22 πλανόμενοι τεκταίνουσι κακά, ἔλεον δὲ καὶ
 ἀλλοθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοῖ. οὐκ ἐπίστανται ἔλεον
 καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν, ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις
 παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς.
 23 ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστιν περισσόν, ὁ δὲ ἡδὺς καὶ
 ἀνάλγητος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται.
 24 στέφανος σοφῶν πανούργος, ὁ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων
 κακός.
 25 ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός, ἐκκαίει δὲ
 ψεύδη δόλιος.
 26 ἐν φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος, τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ
 καταλείπει ἔρεισμα.
 27 πρόσταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ
 παγίδος θανάτου.
 28 ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ
 συντριβὴ δυνάστου.
 29 μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φροντίσει, ὁ δὲ
 ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων.
 30 πραύθυμος ἀνὴρ καρδίας ιατρός, σῆς δὲ ὀστέων
 καρδία αἰσθητική.
 31 ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιῆσαντα
 αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεᾶ πτωχόν.
 32 ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβῆς, ὁ δὲ πεποιθὼς
 τῇ ἐαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος.
 33 ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ
 ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται.
 34 δικαιοισύνη ὑψοῖς ἔθνος, ἐλασσονούσι δὲ φυλὰς
 ὀμαρτίαι.
 35 δεκτὸς βασιλεῦ ὑπηρέτης νομῶν, τῇ δὲ ἐαυτοῦ
 εὐστροφίᾳ ἀφαιτεῖται ἀτιμίαν.

Proverbi 15

1 ὁργὴ ἀπόλλυσιν καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ
 ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς
 ἐγείρει ὄργας.

2 γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, στόμα δὲ ἀφρόνων
 ἀναγγελεῖ κακά.
 3 ἐν παντὶ τόπῳ ὄφθαλμοὶ κυρίου, σκοπεύουσιν κακούς
 τε καὶ ἀγαθούς.
 4 ἵασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν
 πλησθήσεται πνεύματος.
 5 ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός, ὁ δὲ φυλάσσων
 ἐντολὰς πανούργότερος.
 6 ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλός, οἱ δὲ
 ἀσεβεῖς ὀλόρριζοι ἐκ γῆς ὀλούνται. οἴκοις δικαίων ἰσχὺς
 πολλός, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολούνται.
 7 χείλη σοφῶν δέδεται αἰσθῆσει, καρδίαι δὲ ἀφρόνων
 οὐκ ἀσφαλεῖς.
 8 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ, εὐχαὶ δὲ
 κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ.
 9 βδέλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβούς, διώκοντας δὲ
 δικαιοσύνην ἀγοπά.
 10 παιδεία ἀκάκουν γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων, οἱ δὲ
 μισούντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς.
 11 ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ τῷ κυρίῳ, πῶς οὐχὶ
 καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;
 12 οὐκ ἀγαπῶσι ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν,
 μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὄμιλοίσει.
 13 καρδίαις εὐφραίνομένης πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ
 λύπαις οὐσῆς σκυθρωπάζει.
 14 καρδία ὥρθη ζητεῖ αἰσθησιν, στόμα δὲ ἀπαιδεύτων
 γνώσεται κακά.
 15 πάντα τὸν χρόνον οἱ ὄφθαλμοὶ τῶν κακῶν
 προσδέχονται κακά, οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσιν διὰ
 παντός.
 16 κρείσσων μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου ἢ θησαυροὶ
 μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας.
 17 κρείσσων ζενισμὸς λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν ἢ
 παράθεσις μόσχων μετὰ ἔχθρας.
 18 ἀνὴρ θυμωδὸς παρασκευάζει μάχας, μακρόθυμος δὲ
 καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραῦνει.
 18α ἀνὴρ κατασβέσει κρίσεις, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει
 μᾶλλον.
 19 ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις, αἱ δὲ τῶν
 ἀνδρείων τετριμέναι.
 20 νίδης σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, νίδης δὲ ἀφρων
 μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ.
 21 ἀνοῖου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος
 κατευθύνων πορεύεται.
 22 ὑπερτίθενται λογισμούς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια, ἐν
 δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βούλοι.
 23 οὐ μὴ ὑπακούσῃ ὁ κακὸς αὐτῇ οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν
 τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ.
 24 ὁδοὶ ζωῆς διανοματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ
 ἄδου σωθῆῃ.
 25 οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾷ κύριος, ἐστρισεν δὲ ὄριον
 χραῖς.
 26 βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἀδικος, ἀγνῶν δὲ βρῶσις
 σεμναῖ.
 27 ἐξόλλυσιν ἐαυτὸν ὁ δωρολόμπτης, ὁ δὲ μισῶν δώρων
 λύψεις σφύζεται.
 27α καὶ πίστειν ἀποκαθαίρονται ἀμαρτίαι, τῷ δὲ φόβῳ
 κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ.
 28 καρδίαι δικαίων μελετῶσιν πίστεις, στόμα δὲ
 ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά.
 28α παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν
 καὶ οἱ ἔχθροὶ φίλοι γίνονται.
 29 μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαῖς δὲ
 δικαίων ἐπακούει.
 29α ὀλίγη λῆμψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννματα
 μετὰ ἀδικίας.
 29β ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 διορθωθῇ τὰ διαβολατα αὐτοῦ.
 30 θεωρῶν ὄφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φῆμη δὲ
 ἀγαθὴ πιαίνει ὁστᾶ.
 32 ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἐαυτόν· ὁ δὲ τηρῶν
 ἐλέγχους ἀγαπᾶ ψυχὴν αὐτοῦ.

33 φόβος θεοῦ παιδεία καὶ σοφία, καὶ ἀρχὴ δόξης
ἀποκριθῆσεται αὐτῇ.

Proverbi 16

- 2 πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ θεῷ, οἱ
δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῆι ὀλούνται.
5 ἀκάθαρτος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χειρὶ δὲ
χειρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀθωθῆσεται.
7 ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ
θεῷ μᾶλλον ἡ θύειν θυσίας.
8 ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὑρῆσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης,
οἱ δὲ ὄρθιος ζητοῦντες αὐτὸν εὑρῆσουσιν εἰρῆνην.
9 πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης,
φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβῆς εἰς ἡμέραν κακοῦ.
10 μαντεῖον ἐπὶ χείλεσιν βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ
πλανηθῆ τὸ στόμα αὐτοῦ.
11 ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα
αὐτοῦ στάθμια δίκαια.
12 βδέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, μετὰ γάρ
δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς.
13 δεκτὰ βασιλεῖ χείλη δίκαια, λόγους δὲ ὄρθιον
ἀγαπᾶ.
14 θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς
ἔξιλασται αὐτόν.
15 ἐν φωτὶ ζωῆς νίδιος βασιλέως, οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ
ῶσπερ νέφος ὄψιμον.
16 νοσσιαὶ σοφίας αἱρετώτεραι χρυσίου, νοσσιαὶ δὲ
φρονῆσεως αἱρετώτεραι ὑπὲρ ἀργυρίου.
17 τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος δὲ βίου
ὅδοι δικαιοσύνης, ὁ δεχόμενος παιδείαν ἐν ἀγαθοῖς
ἔσται, δὲ φυλάσσοντας ἐλέγχους σοφισθῆσεται. ὃς
φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὅδους, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν·
ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ.
18 πρὸ συντριβῆς ἥγεῖται ὑβρις, πρὸ δὲ πτώματος
κακοφροσύνη.
19 κρείσσων πραῦθυμος μετὰ ταπεινώσεως ἡ ὅς
διαιρεῖται σκύλα μετὰ ὑβριστῶν.
20 συνετὸς ἐν πράγμασιν εὑρετὴς ἀγαθῶν, πεποιθὼς δὲ
ἐπὶ θεῷ μακαριστός.
21 τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ
γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ἀκούσονται.
22 πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεία δὲ
ἀφρόνων κακός.
23 καρδία σοφοῦ νοῦσει τὰ ἀπὸ τοῦ ιδίου στόματος, ἐπὶ
δὲ χείλεσιν φορέσει ἐπιγνωμοσύνην.
24 κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, γλύκασμα δὲ αὐτῶν
ἴασις ψυχῆς.
25 εἰσὶν ὄδοι δοκοῦσαι εἶναι ὄρθιαι ἀνδρί, τὰ μέντοι
τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ἄδον.
26 ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται ἑαυτοῦ
τὴν ἀπώλειαν, ὁ μέντοι σκολιός ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι
φορεῖ τὴν ἀπώλειαν.
27 ἀνὴρ ἄφρων ὄρθισσει ἑαυτῷ κακά, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ
χειλέων θησαυρίζει πῦρ.
28 ἀνὴρ σκολιός διαπέμπεται κακὰ καὶ λαμπτήρα
δόλου πυρσεύει κακοῦς καὶ διαχωρίζει φίλους.
29 ἀνὴρ παράνομος ἀποπειρᾶται φίλων καὶ ἀπάγει
αὐτοὺς ὄδοις οὐκ ἀγαθάς.
30 στηρίζων ὄφθαλμούς αὐτοῦ λογίζεται διεστραμμένα,
ὄριζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά, οὗτος
κάμινός ἐστιν κακίας.
31 στέφανος καυχῆσεως γῆρας, ἐν δὲ ὄδοῖς δικαιοσύνης
εὑρίσκεται.
32 κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἴσχυροῦ, ὁ δὲ κρατῶν
ὄργης κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν.
33 εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις, παρὰ δὲ
κυρίου πάντα τὰ δίκαια.

Proverbi 17

- 1 κρείσσων ψωμὸς μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρῆνῃ ἡ οἶκος πλῆρης
πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης.
2 οἰκέτης νοῦ μων κρατῆσει δεσποτῶν ἀφρόνων, ἐν δὲ
ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη.
3 ὕσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός,
οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ.
4 κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ
προσέχει χείλεσιν ψευδέσιν.
5 ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιῆσαντα αὐτόν,
οἱ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθωθῆσεται· ὁ δὲ
ἐπισπλαγχνίζομενος ἐλειθῆσεται.
6 στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, καύχημα δὲ τέκνων
πατέρες αὐτῶν.
7 πιστοῦ ὄλοις ὁ κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου
οὐδὲ ὄβιολός.
8 οὐχ ἀρμόσει ἄφρον χείλη πιστὰ οὐδὲ δικαίῳ χείλη
ψευδῆ.
9 μισθὸς χαρίτων ἡ παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὐ δ' ἀν
ἐπιστρέψῃ, εὐδοκαθῆσεται.
10 δῆς κρύπτει ἀδικῆματα, ζητεῖ φιλίαν· δῆς δὲ μισεῖ
κρύπτειν, διίστησιν φίλους καὶ οἰκείους.
11 συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου, ἄφρων δὲ
μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται.
12 ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ κύριος ἄγγελον
ἀνελεῖμονα ἐκπέμψει αὐτῷ.
13 ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοῦ μονι, οἱ δὲ ἄφρονες
διαλογιοῦνται κακά.
14 δῆς ἀποδίδωσιν κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, οὐ κινηθῆσεται
κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.
15 δέξιονσιν δίδωσιν λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης,
προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη.
16 δῆς δίκαιον κρίνει τὸν ἀδικον, ἀδικον δὲ τὸν δίκαιον,
ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ.
17 ἵνα τί ὑπῆρξεν χρῆματα ἄφρον; κτῆσαθαι γάρ
σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δύνησεται.
18 δέξιονσιν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβὴν· ὁ
δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά.
19 φιλαμαρτῆμων χαίρει μάχαις,
20 δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς. ἀνὴρ
εὐμετάβολος γλώσση ἐμπεσεῖται εἰς κακά,
21 καρδία δὲ ἄφρονος ὁδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτῷ· οὐκ
εὐφραίνεται πατήρ ἐπὶ νίῳ ἀπαιδεύτῳ, νίδιος δὲ φρόνιμος
εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ.
22 καρδία εὐφραίνομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ, ἀνδρὸς δὲ
λυπηρὸν ξηράίνεται τὰ δόστα.
23 λαμβάνοντος δῶρα ἐν κόλπῳ ἀδίκως οὐ
κατευοδοῦνται ὄδοι, ἀσεβῆς δὲ ἐκκλίνει ὄδοις
δικαιοσύνης.
24 πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὄφθαλμοὶ τοῦ
ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς.
25 ὄργὴ πατρὶ νίδιος ἄφρων καὶ ὁδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ.
26 ζημιοῦν ἀνδρα δίκαιον οὐ καλόν, οὐδὲ ὄσιον
ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις.
27 δῆς φείδεται ρῆμα προέσθαι σκληρόν, ἐπιγνώμων·
μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ φρόνιμος.
28 ἀνοίτῳ ἐπερωτῆσαντι σοφίαν σοφία λογισθῆσεται,
ἐνεὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιῆσας δόξει φρόνιμος εἶναι.

Proverbi 18

- 1 προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ
φίλων, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονείδιστος ἐσται.
2 οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεής φρενῶν μᾶλλον γάρ
ἄγεται ἄφροσύνῃ.

3 ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ,
 ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος.
 4 ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ποταμὸς δὲ
 ἀναπηδεῖ καὶ πηγὴ ζωῆς.
 5 θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν, οὐδὲ ὅσιον
 ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει.
 6 χείλη ἀφρονος ἀγουσιν αὐτὸν εἰς κακά, τὸ δὲ στόμα
 αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται.
 7 στόμα ἀφρονος συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ
 παγίς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.
 8 ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος, ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων
 πεινάσουσιν.
 9 ὁ μὴ ἴώμενος ἐαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός
 ἐστιν τοῦ λυματινομένου ἑαυτόν.
 10 ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνομα κυρίου, αὐτῷ δὲ
 προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται.
 11 ὑπαρξίες πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὄχυρά, ἡ δὲ δόξα
 αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει.
 12 πρὸ συντριβῆς ὑψοῦνται καρδία ἀνδρός, καὶ πρὸ¹
 δόξης ταπεινοῦται.
 13 ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ
 ἐστιν καὶ ὄνειδος.
 14 θυμὸν ἀνδρὸς πραΐνει θεράπων φρόνιμος·
 ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει;
 15 καρδία φρονίμου κτάται αἰσθησιν, ὥτα δὲ σοφῶν
 ζητεῖ ἔννοιαν.
 16 δόμα αὐτρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν καὶ παρὰ
 δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν.
 17 δίκαιος ἐαυτὸν κατ' γορος ἐν πρωτολογίᾳ· ὡς δ' ἀν
 ἐπιβάλλει ὁ ἀντίδικος, ἐλέγχεται.
 18 ἀντιλογίας παύει κλήρος, ἐν δὲ δυνάσταις ὁρίζει.
 19 ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὄχυρὰ
 καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθεμειωμένον βασίλειον.
 20 ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμπλησιν κοιλίαν
 αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθῆσται.
 21 θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης, οἱ δὲ κρατοῦντες
 αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς.
 22 δὲ εὑρεν γυναῖκα ἀγαθὴν, εὑρεν χάριτας, ἔλαβεν δὲ
 παρὰ θεοῦ ἵλαρότητα.
 22α ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθὴν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά· ὁ δὲ
 κατέχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβῆς.

Proverbi 19

3 ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὄδοις αὐτοῦ, τὸν δὲ
 θεὸν αἰτιάται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
 4 πλούτος προστίθησιν φίλους πολλούς, ὁ δὲ πτωχὸς
 καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται.
 5 μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν
 ἀδίκως οὐ διαφεύξεται.
 6 πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ
 κακὸς γίνεται ὄνειδος ἄνδρι.
 7 πᾶς, δὲς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φιλίας μακρὰν
 ἔσται. ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ
 φρόνιμος εὑρῆσει αὐτὸν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν
 τελεσιουργεῖ κακίαν· δὲς δὲ ἐρεθίζει λόγον, οὐ
 σωθῆσται.
 8 ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν· δὲς δὲ φυλάσσει
 φρόνησιν, εὑρῆσει ἀγαθά.
 9 μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται· δὲς δὲ ἀν
 ἐκκαύσῃ κακίαν, ἀπολεῖται ὑπὸ αὐτῆς.
 10 οὐ συμφέρει ἀφρονι τρυφῆ, καὶ ἐὰν οἰκέτης ἀρξηται
 μεθ' ὑβρεως δυναστεύειν.
 11 ἐλεῖ μων ἀνὴρ μακροθυμεῖ, τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ
 ἐπέρχεται παρανόμοις.
 12 βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος· ὥσπερ δὲ
 δρόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὗτος τὸ ἵλαρὸν αὐτοῦ.
 13 αἰσχύνη πατρὶ υἱὸς ἄφρων, καὶ οὐχ ἀγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ
 μισθώματος ἔτοιρας.
 14 οἶκον καὶ ὑπαρξίαν μερίζουσιν πατέρες παισίν, παρὰ
 δὲ θεοῦ ἀρμόζεται γυνὴ ἄνδρι.

15 δειλία κατέχει ἀνδρογύναιον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ
 πεινάσει.
 16 δὲς φυλάσσει ἐντολὴν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ δὲ
 καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὄδῶν ἀπολεῖται.
 17 δανίζει θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ
 ἀνταποδώσει αὐτῷ.
 18 παίδευε νιόν σου, οὕτως γάρ ἔσται εὔελπις· εἰς δὲ
 ὑβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου.
 19 κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιαθῆσεται· ἐὰν δὲ
 λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθῆσει.
 20 ἄκουε, νιέ, παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένῃ ἐπ'
 ἐσχάτων σου.
 21 πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλὴ τοῦ
 κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει.
 22 καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς
 δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης.
 23 φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί, ὁ δὲ ἀφοβος
 αὐλισθῆσεται ἐν τόποις, οὐδὲ ἐπισκοπεῖται γνῶσις.
 24 ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως,
 οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσαγάγῃ αὐτάς.
 25 λοιμὸν μαστιγούμενον ἄφρων πανουργότερος
 γίνεται· ἐὰν δὲ ἐλέγχης ἄνδρα φρόνιμον, νοῦσει
 αἰσθησιν.
 26 ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ
 κατασχυνθῆσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται.
 27 νιός ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρὸς
 μελετῆσει βῆσεις κακάς.
 28 ὁ ἐγγνώμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίζει δικαίωμα,
 στόμα δὲ ὀσεβῶν καταπίεται κρίσεις.
 29 ἐτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες καὶ τιμωρίαι
 ὕμων ἄφρόνων.

Proverbi 20

1 ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὑβριστικὸν μέθη, πᾶς δὲ ὁ
 συμμειγνύμενος αὐτῇ οὐκ ἔσται σοφός.
 2 οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὁ δὲ
 παροξύνων αὐτὸν ἀμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.
 3 δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας, πᾶς δὲ ἄφρων
 τοιούτοις συμπλέκεται.
 4 ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὧσαύτως καὶ
 ὁ δανιζόμενος σῖτον ἐν ἀμῆτῳ.
 5 ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος
 ἔξαντλῆσει αὐτὸν.
 6 μέγα ἀνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεῖμων, ἄνδρα δὲ
 πιστὸν ἔργον εὑρεῖν.
 7 δὲς ἀναστρέφεται ἀμωμος ἐν δικαιοσύνῃ, μακαρίους
 τοὺς παῖδας αὐτὸν καταλείψει.
 8 ὅταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου, οὐκ
 ἐναντιούται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν.
 9 τίς καυχᾶσθαι ἀγνήν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς
 παρρησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἀμαρτιῶν;
 9α πατέρα ἢ μητέρα σβεσθῆσεται λαμπτῆρ, αἱ δὲ κόραι
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὅψονται σκότος.
 9β ἐπισπουδαζούμενη ἐν πρώτοις ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ
 εὐλογηθῆσεται.
 9ξ εἴπης Τείσομαι τὸν ἐχθρόν· ἀλλὰ ὑπόμεινον τὸν
 κύριον, ἵνα σοι βοηθῆσῃ.
 10 στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν καὶ μέτρα δισσά,
 ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα.
 11 καὶ ὁ ποιῶν αὐτὰ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ
 συμποδισθῆσεται, νεανίσκος μετὰ ὄσιου, καὶ εὐθεῖα ἡ
 ὄδος αὐτοῦ.
 12 οὖς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὄρᾳ· κυρίου ἔργα καὶ
 ἀμφότερα.
 13 μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῆσ· διάνοιξον
 τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἐμπλῆσθητι ἄρτων.
 23 βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν στάθμιον, καὶ ζυγὸς δόλιος
 οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.
 24 παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβῆματα ἀνδρὶ· θητὸς
 δὲ πῶς ἀν νοῦσαι τὰς ὄδοις αὐτοῦ;

25 παγίς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ιδίων ἀγιάσαι· μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γίνεται.
26 λικῆτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφὸς καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν.
27 φῶς κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων, δὲς ἐρευνᾷ ταμίεια κοιλίας.
28 ἐλεημοσύνη καὶ ἀλλοθεια φυλακὴ βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οὗ ἔαν θέλων νεύσῃ, ἔκει ἔκλινεν αὐτὸν.
29 κόσμος νεανίας σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί.
30 ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντῷ κακοῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμίεια κοιλίας.

Proverbi 21

1 ὕσπερ ὄρμὴ ὕδατος, οὔτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ· οὗ ἔαν θέλων νεύσῃ, ἔκει ἔκλινεν αὐτὸν.
2 πᾶς ἀνήρ φαίνεται ἔαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ καρδίας κύριος.
3 ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν ἀΐμα.
4 μεγαλόφρων ἐφ' ὑβρεῖ θρασυκάρδιος, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτία.
6 ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας θανάτου.
7 ὅλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθῆσεται· οὐ γὰρ βιούλονται πράσσειν τὰ δίκαια.
8 πρὸς τὸν σκολιοὺς σκολιάς ὄδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός· ἀγνὸς γὰρ καὶ ὅρθα τὰ ἔργα αὐτοῦ.
9 κρείσσονος οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ὀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.
10 ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθῆσεται ὑπὸ οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων.
11 ζημιούμενου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἀκακος, συνίων δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν.
12 συνίει δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς.
13 δὲς φράσσει τὰ ὥτα τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων.
14 δόσις λάθριος ἀνατρέπει ὀργάς, δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἔγειρει ἰσχυρόν.
15 εὑφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα, δσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις.
16 ἀνήρ πλανώμενος ἐξ ὄδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
17 ἀνήρ ἐνδεῆς ἀγαπᾷ εὑφροσύνην φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλούτον.
18 περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος.
19 κρείσσονος οἰκεῖν ἐν γῇ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμουν καὶ γλωσσώδους καὶ ὄργίου.
20 θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἀφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν.
21 ὄνδος δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὑρῆσει ζωὴν καὶ δόξαν.
22 πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφὸς καὶ καθεῖλεν τὸ ὀχύρωμα, ἐφ' ᾧ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς.
23 δὲς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλώσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
24 θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζών λοιμὸς καλεῖται· δὲς δὲ μνησικακεῖ, παράνομος.
25 ἐπιθυμίαι ὄκνηρὸν ἀποκτείνουσιν· οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι.
26 ἀσεβῆς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακάς, ὃ δὲ δίκαιος ἐλεᾶ καὶ οἰκτίρει ἀφειδῶς.
27 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ· καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς.
28 μάρτυς ψευδῆς ἀπολεῖται, ἀνήρ δὲ ὑπὲκοος φυλασσόμενος λαλῆσει.
29 ἀσεβῆς ἀνήρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπωφ, ὃ δὲ εὐθῆς αὐτὸς συνίει τὰς ὄδούς αὐτοῦ.
30 οὐκ ἔστιν σοφία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία, οὐκ ἔστιν βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ.

31 ἵππος ἔτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου, παρὰ δὲ κυρίου ἢ βοῶθεια.

Proverbi 22

1 αἵρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολύς, ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσὸν χάρις ἀγαθός.
2 πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήτησαν ἀλλοῖοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησεν.
3 πανούργος ἴδων πονηρὸν τιμωρούμενον κραταῖως αὐτὸς παιδεύεται, οἱ δὲ ὄφρονες παρελθόντες ἔζημιώθησαν.
4 γενεὰ σοφίας φόβος κυρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή.
5 τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὄδοις σκολιαῖς, ὃ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν.
7 πλούσιοι πτωχῶν ἀρξουσιν, καὶ οἰκέται ιδίοις δεσπόταις δανιοῦσιν.
8 ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.
8α ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ θεός, ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.
9 ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφῆσεται· τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἀρτων ἔδωκεν τῷ πτωχῷ.
9α καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων.
10 ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ, πάντας ἀτιμάζει.
11 ἀγοτῷ κύριος ὄσιας καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἀμωμοὶ χείλεσιν ποιμαίνει βασιλεύς.
12 οἱ δὲ ὄφθαλμοὶ κυρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν, φαινούσει δὲ λόγους παράνομος.
13 προφασίζεται καὶ λέγει ὁ κυνηρός Λέων ἐν ταῖς ὄδοις, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.
14 βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου, ὃ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.
14α ὁ δόοι κακαὶ ἐνώπιον ὄνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι απ' αὐτῶν ἀποστρέψειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὄδον σκολιαὶς καὶ κακῆς.
15 ἄνοια ἔξηπται καρδίας νέου, ράβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ.
16 ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ· δίδωσιν δὲ πλούσιῳ ἐπ' ἐλάσσονι.
17 Λόγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουεν ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον, ἵνα γνῶς ὅτι καλοί εἰσιν·
18 καὶ ἔαν ἐμβάλῃς αὐτὸς εἰς τὴν καρδίαν σου, εὑφρανοῦσιν σε ἄμα ἐπὶ σοῖς χείλεσιν,
19 ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπὶς καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὄδον αὐτοῦ.
20 καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισσῶς εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
21 διδάσκω οὖν σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν τὸν ἀποκρίνεσθαι λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι.
22 Μὴ ἀποβιάζουν πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστιν, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀσθενῆ ἐν πύλαισ·
23 ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν, καὶ ρύσῃ σὴν ἀσυλον ψυχήν.
24 μὴ ἴσθι ἑταῖρος ἀνδρὶ θυμάδει, φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζουν,
25 μῆποτε μάθης τῶν ὄδων αὐτοῦ καὶ λάβης βρόχους τῇ σῇ ψυχῇ.
26 μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον·
27 ἔαν γὰρ μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτείσῃς, λῆμψονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου.
28 μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια, ἢ ἔθεντο οἱ πατέρες σου.

29 ὄρατικὸν ἄνδρα καὶ ὁξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ
βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι καὶ μὴ παρεστάναι ἄνδράσι
νωθροῖς.

Proverbi 23

- 1 ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυναστῶν, νοητῶς
νόει τὰ παρατιθέμενά σοι
- 2 καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ
παρασκευάσαι·
- 3 εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων
αὐτοῦ, ταῦτα γάρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς.
- 4 μὴ παρεκτείνου πένης ὡν πλουσίῳ, τῇ δὲ σῇ ἐννοίᾳ
ἀπόσχου·
- 5 ἐὰν ἐπιστῆσῃς τὸ σὸν ὅμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ
φανεῖται, κατεσκεύασται γάρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ
ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέψει εἰς τὸν οἶκον τὸν προεστηκότος
αὐτοῦ.
- 6 μὴ συνδείπνει ἄνδρὶ βασκάνῳ μηδὲ ἐπιθύμει τῶν
βρωμάτων αὐτοῦ·
- 7 δὸν τρόπον γάρ εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως ἐσθίει καὶ
πίνει.
- 8 μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν
σου μετ' αὐτοῦ· ἔξεμέσει γάρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς
λόγοντας σου τοὺς καλούς.
- 9 εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μῆποτε μυκτηρίσῃ τοὺς
συνετοὺς λόγοντας σου.
- 10 μὴ μεταθῆσις ὅρια αἰώνια, εἰς δὲ κτήμα ὄρφανῶν μὴ
εἰσέλθῃ·
- 11 ὁ γάρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταιός ἐστιν
καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ.
- 12 δός εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὧτά σου
ἐτοίμασαν λόγοις αἰσθῆσες.
- 13 μὴ ἀπόσχῃ νῦν παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν
ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ·
- 14 σὺ μὲν γάρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ, τὴν δὲ ψυχὴν
αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ.
- 15 νιέ, ἐὰν σοφὴ γένηται σου ἡ καρδία, εὐφρανεῖς καὶ
τὴν ἐμὴν καρδίαν,
- 16 κοὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χείλη πρὸς τὰ ἐμὰ
χείλη, ἐὰν ὅρθὰ ὠσιν.
- 17 μὴ ζηλούτω ἡ καρδία σου ἀμαρτωλούς, ἀλλὰ ἐν
φόβῳ κυρίου ἵσθι ὀλην τὴν ἡμέραν·
- 18 ἐὰν γάρ τηρῆσῃς αὐτά, ἔσται σοι ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς
σου οὐκ ἀποστῆσεται.
- 19 ἄκουε, νιέ, καὶ σοφὸς γίνου καὶ κατεύθυνε ἐννοίας
σῆς καρδίασ·
- 20 μὴ ἴσθι οἰνοπότης μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς κρεῶν τε
ἀγορασμοῖς·
- 21 πᾶς γάρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει, καὶ
ἐνδύσεται διερρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης.
- 22 ἄκουε, νιέ, πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε καὶ μὴ
καταιφρόνει ὅτι γεγγακέν σου ἡ μῆτρα.
- 24 καλῶς ἐκτρέψει πατὴρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ νίῳ σοφῷ
εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ·
- 25 εὐφραίνεσθω ὁ πατὴρ καὶ ἡ μῆτρα ἐπὶ σοί, καὶ
χαιρέτω ἡ τεκοῦσά σε.
- 26 δός μοι, νιέ, σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὄφθαλμοὶ ἐμὰς
ὅδοις τηρείτωσαν·
- 27 πίθος γάρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος, καὶ
φρέαρ στενὸν ἀλλότριον·
- 28 οὗτος γάρ συντόμως ἀπολεῖται, καὶ πᾶς παράνομος
ἀναλωθῆσεται.
- 29 τίνι οὖαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσις; τίνι ἀηδίαι καὶ
λέσχαι; τίνι συντρίμματα διὰ κενῆς; τίνος πέλειοι οἱ
ὄφθαλμοί;
- 30 οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοισ; οὐ τῶν ἰχνευόντων
ποῦ πότοι γίνονται;
- 31 μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἀλλὰ ὅμιλειτε ἀνθρώποις
δικαίοις καὶ ὅμιλειτε ἐν περιπάτοισ· ἐὰν γάρ εἰς τὰς

φιάλας καὶ τὰ ποτῆρια δῶς τοὺς ὄφθαλμούς σου,
ὑστερον περιπατῆσεις γυμνότερος ὑπέρου,
32 τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγώς ἐκτείνεται
καὶ ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἵός.
33 οἱ ὄφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα
σου τότε λαλῆσει σκολιά,
34 καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης καὶ
ὥσπερ κυβερνῆτης ἐν πολλῷ κλύδωνι·
35 ἐρεῖς δέ Τύπτουσίν με, καὶ οὐκ ἐπόνεσα, καὶ
ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ἥδειν· πότε ὅρθρος ἔσται, ἵνα
ἔλθων ζητῶ μεθ' ὧν συνελεύσομαι;

Proverbi 24

- 1 νιέ, μὴ ζηλώσῃς κακοὺς ἄνδρας μηδὲ ἐπιθυμῆσῃς
εἶναι μετ' αὐτῶν·
- 2 ψεύδη γάρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνους τὰ
χείλη αὐτῶν λαλεῖ.
- 3 μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος καὶ μετὰ συνέσεως
ἀνορθοῦται·
- 4 μετὰ αἰσθῆσεως ἐμπίμπλαται ταμίεια ἐκ παντὸς
πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ.
- 5 κρείσσων σοφὸς ἴσχυροῦ καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων
γεωργίου μεγάλου·
- 6 μετὰ κυβερνῆσεως γίνεται πόλεμος, βοῶθεια δὲ μετὰ
καρδίας βουλευτικῆς.
- 7 σοφία καὶ ἐννοία ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ
ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυρίου,
- 8 ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις. ἀπαιδεύτοις συναντᾶ
θάνατος,
- 9 ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἀμαρτίαισ· ἀκαθαρσία δὲ
ἀνδρὶ λοιμῷ ἐμμολυνθῆσεται
- 10 ἐν ἡμέρᾳ κακῆι καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἔως ἀν ἐκλίπη.
- 11 ῥύσαις ἀγομένους εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου
κτεινομένους, μὴ φείσῃ·
- 12 ἐὰν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα τοῦτον, γίνωσκε ὅτι κύριος
καρδίας πάντων γινώσκει, καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν
αὐτὸς οἶδεν πάντα, δὲς ἀποδίδωσιν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
αὐτοῦ.
- 13 φάγε μέλι, νιέ, ἀγαθὸν γάρ κηρίον, ἵνα γλυκανθῆ
σου ὁ φάρυγξ·
- 14 οὕτως αἰσθῆση σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ· ἐὰν γάρ εὔρῃς,
ἔσται καλὴ ἡ τελευτὴ σου, καὶ ἐλπίς σε οὐκ
ἐγκαταλείψει.
- 15 μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικοίων μηδὲ ἀπατηθῆς
χορτασίᾳ κοιλίασ·
- 16 ἐπτάκι γάρ πεσεῖται ὁ δίκαιος καὶ ἀναστῆσεται, οἱ
δὲ ἀσεβεῖς ἀσθεῖστουσιν ἐν κακοῖς.
- 17 ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ
ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου·
- 18 ὅτι ὄψεται κύριος, καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ
ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.
- 19 μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς μηδὲ ζῆλου ἀμαρτωλούσ·
- 20 οὐ γάρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηρῶν, λαμπτὴρ δὲ
ἀσεβῶν σβεσθῆσεται.
- 21 φοβοῦ τὸν θεόν, νιέ, καὶ βασιλέα καὶ μηθετέρῳ
αὐτῶν ἀπειθῆσῃς·
- 22 ἐξαίφνης γάρ τείσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς δὲ
τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται;
- 22α λόγον φυλασσόμενος νίδιος ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται,
δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτὸν.
- 22β μηδὲν ψεύδοις ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ
οὐδὲν ψεύδοις ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ.
- 22ξ γλώσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη, δὲς δ' ἀν
παραδοθῆ, συντριψθῆσεται·
- 22δ γάρ ὁξυνθῆ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νεύροις ἀνθρώπους
ἀναλίσκει
- 22ε ὀστᾶ ἀνθρώπων κατατρώγει καὶ συγκαίει ὥσπερ
φλόξ ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν.
- 23 Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν·
αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν·

24 ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβὴ Δίκαιος ἐστιν, ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη·
25 οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει εὐλογία ἀγαθός·
26 χείλη δὲ φιλοῦσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς.
27 ἑτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ πορεύου κατόπισθέν μου καὶ ἀνοικοδομῆσεις τὸν οἰκόν σου.
28 μὴ ἵσθι ψευδῆς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην μηδὲ πλατύνου σοῖς χείλεσιν.
29 μὴ εἴπῃς Ὄν τρόπον ἐχρῆσατο μοι χρῆσμαί αὐτῷ, τείσομαι δὲ αὐτὸν ἣ μηδίκησεν.
30 ὕσπερ γεώργιον ἀνήρ ἀφρων, καὶ ὕσπερ ἀμπελῶν ἄνθρωπος ἐνδεής φρενῶν·
31 ἐὰν ἀφῆς αὐτόν, χερσωθῆσεται καὶ χορτομανῆσει ὅλος καὶ γίνεται ἐκλειεμένος, οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται.
32 ὕστερον ἐγὼ μετενόησα, ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν.
33 ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καθυπνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶν στήθη
34 ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῆς, ἥξει προπορευομένη ἡ πενία σου καὶ ἡ ἐνδειά σου ὕσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.

Proverbi 25

1 Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος αἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἔξεγράψαντο οἱ φίλοι Εζεκιού τοῦ βασιλέως τῆς Ιουδαίας.
2 Δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ βασιλέως τιμᾶ πρόγματα.
3 οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδία δὲ βασιλέως ἀνεξέλεγκτος.
4 τύπει ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθῆσεται καθαρὸν ἄπαν·
5 κτεῖνε ἀσεβῆς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ.
6 μὴ ἀλοζονεύου ἐνώπιον βασιλέως μηδὲ ἐν τόποις δυναστῶν ὑφίστασο·
7 κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ῥῆθιναι Ἀνάβαινε πρός με, ἢ ταπεινῶσάι σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. ἂν εἶδον οἱ ὄφθαλμοί σου, λέγε.
8 μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῆς ἐπ' ἐσχάτων. ἥντικα ἢν σε ὀνειδίσῃ ὁ σὸς φίλος,
9 ἀναχώρει εἰς τὰ ὄπιστα, μὴ καταφρόνει,
10 μὲν σε ὀνειδίσῃ μὲν ὁ φίλος, ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἴση θανάτῳ.
10α καὶ φιλία ἐλευθεροῦ, ὃς τὸ ῥῆσδον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπονείδιστος γένη, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὄδοις σου εὔσυναλλάκτως.
11 μῆλον χρυσοῦν ἐν ὄρμίσκω σαρδίου, οὕτως εἰπεῖν λόγον.
12 εἰς ἐνώπιον χρυσοῦν σάρδιον πολυτελές δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐκοον οὖς.
13 ὕσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμῷτῳ κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἀγγελος πιστὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτὸν ψυχὰς γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ.
14 ὕσπερ ἀνεμοὶ καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπιφανέστατοι, οὕτως οἱ καυχώμενοι ἐπὶ δόσει ψευδεῖ.
15 ἐν μακροθυμίᾳ εὐδία βασιλεύσιν, γλῶσσα δὲ μαλακῇ συντρίβει ὄστα.
16 μέλι εὑρὼν φάγε τὸ ίκανόν, μῆποτε πλησθεὶς ἐξεμέσης.
17 σπάνιον εῖσαγε σὸν πόδα πρὸς τὸν σεαυτὸν φίλον, μῆποτε πλησθείς σου μισῆσῃ σε.
18 ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκιδωτόν, οὕτως καὶ ἀνήρ ὁ καταμαρτυρῶν τὸν φίλον αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῆ.
19 ὄδοις κακοῦ καὶ ποὺς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῆ.

20 ὕσπερ ὄξος ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ.
20α σῆς ἱματίῳ καὶ σκώληξ ἔνλωφ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.
21 ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, τρέφε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν·
22 τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθά.
23 ἄνεμος βορέας ἔξεγειρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδῆς γλωσσαν ἐρεθίζει.
24 κρείττον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἦ μετὰ γυναικὸς λοιδόρου ἐν οἰκίᾳ κοινῆ.
25 ὕσπερ ὑδωρ ψυχρὸν ψυχῆ διψώσῃ προσηνές, οὕτως ἀγγελία ἀγαθή ἐκ γῆς μακρόθεν.
26 ὕσπερ εἴ τις πηγὴν φράσσοι καὶ ὑδατος ἔξοδον λυμαίνοιτο, οὕτως ἀκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσεβοῦς.
27 ἐσθίειν μέλι πολὺ οὐ καλόν, τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους.
28 ὕσπερ πόλις τὰ τείχη καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος, οὕτως ἀνήρ ὃς οὐ μετὰ βουλῆς τι πράσσει.

Proverbi 26

1 ὕσπερ δρόσος ἐν ἀμῷτῳ καὶ ὕσπερ ὑετὸς ἐν θέρει, οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονι τιμῆ.
2 ὕσπερ ὄρνεα πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί.
3 ὕσπερ μάστιξ ἵππω καὶ κέντρον ὄνφ, οὕτως ῥάβδος ἔθνει παρανόμῳ.
4 μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα μὴ ὅμοιος γένη ἀντῷ·
5 ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἵνα μὴ φαίνηται σοφὸς παρ' ἑαυτῷ.
6 ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ποδῶν ὄνειδος πίεται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον.
7 ἀφελού πορείαν σκελῶν καὶ παροιμίαν ἐκ στόματος ἄφρονων.
8 ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιός ἐστιν τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν.
9 ἀκανθαι φύονται ἐν χειρὶ τοῦ μεθύσου, δουλεία δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἄφρονων.
10 πολλὰ χειμάζεται πάσα σάρξ ἄφρονων συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν.
11 ὕσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον καὶ μισητὸς γένηται, οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀμαρτίαν.
11α αἰσχύνῃ ἐπάγουσα ἀμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνῃ δόξα καὶ χάρις.
12 εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' ἑαυτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπίδα μέντοι ἔσχεν μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.
13 λέγει ὄκνηρός ἀποστελλόμενος εἰς ὄδόν Λέων ἐν ταῖς ὄδοις.
14 ὕσπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τὸν στρόφιγγος, οὕτως ὄκνηρός ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.
15 κρύψας ὄκνηρός τὴν χεῖρα ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ οὐ δυνῆσεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ τὸ στόμα.
16 σοφώτερος ἑαυτῷ ὄκνηρός φαίνεται τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν.
17 ὕσπερ ὁ κρατῶν κέρκου κυνός, οὕτως ὁ προεστῶς ἀλλοτρίας κρίσεως.
18 ὕσπερ οἱ ἰώμενοι προβάλλουσιν λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὃδε ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκελισθῆσεται,
19 οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὃταν δὲ φωροαθώσιν, λέγουσιν ὅτι Παίζων ἐπραξα.
20 ἐν πολλοῖς ἔνλωις θάλλει πῦρ, ὃπου δὲ οὐκ ἔστιν δίθυμος, ἡσυχάζει μάχη.
21 ἐσχάρα ἀνθραξιν καὶ ἔνλα πυρί, ἀνήρ δὲ λοιδορος εἰς ταραχὴν μάχης.

22 λόγοι κερκώπων μαλακοί, ούτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμίεια σπλάγχνων.
23 ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὕσπερ ὄστρακον ἡγητέον. χείλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν.
24 χείλεσιν πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος ἔχθρος, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλουσ·
25 ἐάν σου δέηται ὁ ἔχθρος μεγάλῃ τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῆς ἐπτὰ γάρ εἰσιν πονηρίαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.
26 ὁ κρύπτων ἔχθρων συνίστησιν δόλουν, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἀμαρτίας εὔγνωστος ἐν συνεδρίοις.
27 ὁ ὄρυνσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν, ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ ἑαυτὸν κυλίει.
28 γλῶσσα ψευδῆς μισεῖ ἀλθειαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

Proverbi 27

1 μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον· οὐ γάρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα.
2 ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χείλη.
3 βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὄργη δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων.
4 ἀνελεῖ μων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὄργῃ, ἀλλ’ οὐδένα ὑφίσταται ζῆλος.
5 κρείσσους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας.
6 ἀξιοπιστότερά ἐστιν τραύματα φίλου ἢ ἐκούσια φιλίματα ἔχθρού.
7 ψυχῇ ἐν πλησμονῇ οὖσα κηρίοις ἐμπαίζει, ψυχῇ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκεῖα φαίνεται.
8 ὕσπερ ὅταν ὄρνεον καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἴδιας νοστιάς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται, ὅταν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν ἴδιων τόπων.
9 μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασιν τέρπεται καρδία, καταρργή γνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχῇ.
10 φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῷον μὴ ἐγκαταλίπης, εἰς δὲ τὸν οἴκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν· κρείσσων φίλος ἐγγὺς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν.
11 σοφὸς γίνουν, νίξ, ἵνα εὑφρασίνηταί μους ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.
12 πανούργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύψῃ, ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τείσουσιν.
13 ἀφελοῦν τὸ ἴμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθεν γάρ ὑβριστής ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται.
14 δὲ ὃν εὐλογῇ φίλον τὸ πρωὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καταρρωμένους οὐδὲν διαφέρειν δόξει.
15 σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὠσαύτως καὶ γυνὴ λοιδορος ἐκ τοῦ ἴδιου οἴκου.
16 βορέας σκληρὸς ἄνεμος, ὄνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται.
17 σίδηρος σίδηρον ὀξύνει, ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἑταίρου.
18 δὲς φυτεύει συκῆν, φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς· δὲς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθῆσεται.
19 ὕσπερ οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων.
20 ὁδης καὶ ἀπωλεια οὐκ ἐμπίμπλανται, ὠσαύτως καὶ οἱ ὄφθαλμοι τῶν ἀνθρώπων ἀπληστοι.
20α κυρίῳ στηρίζων ὄφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς γλώσσῃ.
21 δοκίμιον ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν.
21α ἀνόμου ἐκζητεῖ κακά, καρδία δὲ εὐθῆς ἐκζητεῖ γνῶσιν.
22 ἐάν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ μὴ πειριέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ.
23 γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου καὶ ἐπιστῆσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαιοις·

24 ὅτι οὐ τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κράτος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν.
25 ἐπιμελοῦν τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν καὶ σύναγε χόρτον ὀρεινόν,
26 ἵνα ἔχης πρόβατα εἰς ἱματισμόν τίμα πεδίον, ἵνα ὥσιν σοι ἄρνες.
27 νιέ, παρ ἐμοῦ ἔχεις ρῆσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωὴν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.

Proverbi 28

1 φεύγει ἀσεβῆς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὕσπερ λέων πέποιθεν.
2 δι’ ἀμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πανούργος κατασβέσει αὐτάς.
3 ἀνδρεῖος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς. ὕσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνωφελῆς,
4 οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσεβειαν, οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεῖχος.
5 ἄνδρες κακοὶ οὐ νοῦσουσιν κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συνοῦσιν ἐν παντί.
6 κρείσσων πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουσίου ψευδοῦς.
7 φυλάσσει νόμον υἱὸς συνετόσ· δις δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν, ἀτιμάζει πατέρα.
8 ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν.
9 ὁ ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ τὸν μὴ εἰσακοῦσαι νόμου καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται.
10 δις πλανᾶς εὐθεῖς ἐν ὄδῳ κακῇ, εἰς διαφθορὰν αὐτὸς ἐμπεσεῖται· οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά.
11 σοφὸς παρ ἐαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοῦς καταγνώσεται αὐτοῦ.
12 διὰ βοῶθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἀλίσκονται ἄνθρωποι.
13 ὁ ἐπικαλύπτων ἀσεβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐδοθῆσεται, ὁ δὲ ἐξηγούμενος ἔλεγχους ἀγαπηθῆσεται.
14 μακάριος ἀνὴρ, δις καταπτῆσει πάντα δι’ εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς.
15 λέων πεινῶν καὶ λύκος διψῶν διψανεῖ πτωχὸς ὃν ἔθνους πενιχροῦ.
16 βασιλεὺς ἐνδεεῖς προσόδων μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζῆσεται.
17 ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ.
18 αἱ ἀγαθοὶ σεις σε καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ οὐ μὴ ὑπακούσῃς ἔθνει παρανόμω.
19 ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοῶθηται, ὁ δὲ σκολιαῖς ὄδοῖς πορευόμενος ἐμπλακῆσεται.
20 ἀνὴρ ἀξιόπιστος πολλὰ εὐλογηθῆσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται.
21 δις οὐκ αἰσχύνεται πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθός· ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.
22 σπεύδει πλούτειν ἀνὴρ βάσκανος καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεῖ μων κρατῆσει αὐτοῦ.
23 ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὄδοις χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτούντος.
24 δις ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἀμαρτάνειν, οὗτος κοινωνός ἔστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς.
25 ἀπληστος ἀνὴρ κρίνει εἰκῇ· δις δὲ πέποιθεν ἐπὶ κύριον, ἐν ἐπιμελεῖᾳ ἔσται.
26 δις πέποιθεν θρασείᾳ καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἀφρων· δις δὲ πορεύεται σοφίᾳ, σωθῆσεται.
27 δις δίδωσιν πτωχοῖς, οὐκ ἐνδεηθῆσεται· δις δὲ ἀποστρέψει τὸν ὄφθαλμὸν αὐτοῦ, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται.
28 ἐν τόποις ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθῆσονται δίκαιοι.

Proverbi 29

1 κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχῆλου· ἔξαπίνης γὰρ φλεγομένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴασις.
2 ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθ̄ονται λαοί,
ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες.
3 ἀνδρὸς φιλούντος σοφίαν εὐφραίνεται πατὴρ αὐτοῦ·
δὲς δὲ ποιμαίνει πόρνας, ἀπολεῖ πλοῦτον.
4 βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησιν χώραν, ἀνὴρ δὲ
παράνομος κατασκάπτει.
5 δὲς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου
δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
6 ἀμαρτάνοντι ἄνδρι μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ
καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.
7 ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, δὲς δὲ ἀσεβῆς οὐ
συνῆσι γνῶσιν, καὶ πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοῦς
ἐπιγνώμων.
8 ἄνδρες λοιμοὶ ἔξεκαυσαν πόλιν, σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν
ὅργ' ν.
9 ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὅργιζόμενος
καταγελάται καὶ οὐ καταπτῆσσει.
10 ἄνδρες αἰμάτων μέτοχοι μισῶσιν ὅσιον, οἱ δὲ
εὐθεῖς ἐκκητοῦσιν ψυχὴν αὐτοῦ.
11 ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ
ταμιεύεται κατὰ μέρος.
12 βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον πάντες οἱ ὑπ'
αὐτὸν παράνομοι.
13 δανιστοῦ καὶ χρεοφιλέτου ἀλλ' λοις συνελθόντων
ἐπισκοπὴν ποιεῖται ἀμφοτέρων ὁ κύριος.
14 βασιλέως ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοὺς ὁ θρόνος
αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθῆσται.
15 πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι διδόσασιν σοφίαν, παῖς δὲ
πλανώμενος αἰσχύνει γονεῖς αὐτοῦ.
16 πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἀμαρτίαι, οἱ
δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατάφοροι γίνονται.
17 ποιδευεινούσιν, καὶ ἀναπάντει σε καὶ δώσει
κόσμον τῇ ψυχῇ σου.
18 οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἔξηγητής ἔθνει παρανόμῳ, δὲς δὲ
φυλάσσων τὸν νόμον μακαριστός.
19 λόγοις οὐ παιδεύθεται οἰκέτης σκληρός· ἐὰν γὰρ
καὶ νόση, ἀλλ' οὐχ ὑπακούεται.
20 ἐὰν ἵδης ἄνδρα ταχὺν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα
ἔχει μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.
21 δὲς κατασπαταλᾶ ἐκ παιδός, οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον
δὲ δύνηθεται ἐφ' ἑαυτῷ.
22 ἀνὴρ θυμώδης ὀρύσσει νεῖκος, ἀνὴρ δὲ ὅργίλος
ἔξωρυξεν ἀμαρτίας.
23 ὑβρις ἄνδρα ταπεινοῖ, τὸν δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει
δόξῃ κύριος.
24 δὲς μερίζεται κλέπτη, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· ἐὰν δὲ
ὅρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσιν,
25 φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους
ὑπεσκελίσθησαν· δὲ πεποιθώς ἐπὶ κύριον
εὐφρανθ̄ονται. ἀσέβεια ἄνδρι δίδωσιν σφάλμα· δὲς δὲ
πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ, σωθῆσται.
26 πολλοὶ θεραπεύοντιν πρόσωπα ἥγονυμένων, παρὰ δὲ
κυρίον γίνεται τὸ δίκαιον ἄνδρι.
27 βδέλυγμα δικαίοις ἀνὴρ ἄδικος, βδέλυγμα δὲ ἀνόμῳ
κατευθύνουσα ὁδός.

Proverbi 30

1 Τοὺς ἐμοὺς λόγους, υἱέ, φοβήθητι καὶ δεξάμενος
αὐτοὺς μετανόει· τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύοντιν
θεῷ, καὶ παύομαι·
2 ἀφρονέστατος γάρ εἰμι πάντων ἀνθρώπων, καὶ
φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί·
3 θεὸς δεδίδαχέν με σοφίαν, καὶ γνῶσιν ἀγίων ἔγνωκα.

4 τίς ὀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη; τίς συνῆγαγεν
ἀνέμους ἐν κόλπῳ; τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ; τίς
ἐκράτησεν πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς; τί ὄνομα αὐτῷ, ἢ
τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, ἵνα γνῶσται;
5 πάντες λόγοι θεοῦ πεπυρωμένοι, ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς
τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν·
6 μὴ προσθῆς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ
ψευδῆς γένη.
7 δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀφέλης μου χάριν πρὸ τοῦ
ἀποθανεῖν με·
8 μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίησον,
πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὲν δῆς, σύνταξον δέ μοι τὰ
δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη,
9 ἵνα μὴ πλησθεῖς ψευδῆς γένωμαι καὶ εἴπω Τίς με ὄρᾶ;
ἢ πενηθεῖς κλέψω καὶ ὄμόσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ.
10 μὴ παραδῷς οἰκέτην εἰς χειρας δεσπότουν. μ' ποτε
καταράσσηται σε καὶ ἀφανισθῆς.
11 ἔκγονον κακὸν πατέρα καταράται, τὴν δὲ μητέρα οὐκ
εὐλογεῖ·
12 ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει, τὴν δὲ ἔξοδον
αὐτοῦ οὐκ ἀπένυψεν·
13 ἔκγονον κακὸν ὑψηλὸν ὄφθαλμον ἔχει, τοῖς δὲ
βλεφάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται·
14 ἔκγονον κακὸν μασχαίρας τοὺς ὄδόντας ἔχει καὶ τὰς
μύλας τομίδας, ὡστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς
ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ
ἀνθρώπων.
15 Τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἥσαν ἀγαπῆσει
ἀγαπώμεναι, καὶ αἱ τρεῖς αὐται οὐκ ἐνεπίμπλασαν
αὐτὸν, καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἡρκέσθη εἰπεῖν Ἰκανόν·
16 ἄδης καὶ ἔρως γυναικὸς καὶ τάρταρος καὶ γῆ οὐκ
ἐμπιπλαμένη ὕδατος καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ
εἴπωσιν Ἀρκεῖ·
17 ὁ φθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς καὶ ἀτιμάζοντα
γῆρας μητρός, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν
φαράγγων, καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ὀλετῶν.
18 τρία δὲ ἔστιν ἀδύνατά μοι νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον
οὐκ ἐπιγινώσκω·
19 ἵχνη ἀετοῦ πετομένου καὶ ὄδους ὄφεως ἐπὶ πέτραις
καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης καὶ ὄδους ἀνδρὸς ἐν
νεότητι.
20 τοιαύτη ὄδος γυναικὸς μοιχαλίδος, ἦ, ὅταν πράξῃ,
ἀπονιψαμένη οὐδέν φησιν πεπραχέναι ἄτοπον.
21 διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται
φέρειν·
22 ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ, καὶ ἄφρων πλησθῆσι τιτίων,
23 καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν, καὶ
μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἄνδρος ἀγαθοῦ.
24 τέσσαρα δὲ ἔστιν ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς, ταῦτα δὲ
ἔστιν σοφώτερα τῶν σοφῶν·
25 οἱ μύρμηκες, οἵς μὴ ἔστιν ισχὺς καὶ ἐτοιμάζονται
θέρους τὴν τροφήν·
26 καὶ οἱ χοιρογύλλιοι, ἔθνος οὐκ ισχυρόν, οἱ
ἐποίσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους·
27 ἀβασίλευτόν ἔστιν ἡ ἀκρὶς καὶ ἐκστρατεύει ἀφ' ἐνὸς
κελεύσματος εὐτάκτωσ·
28 καὶ καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὧν
κατοικεῖ ἐν ὄχυρῷ μασιν βασιλέως.
29 τρία δὲ ἔστιν, ἀ εὐόδως πορεύεται, καὶ τὸ τέταρτον,
δὲ καλῶς διαβαίνει·
30 σκύμνος λέοντος ισχυρότερος κτηνῶν, δὲς οὐκ
ἀποστέφεται οὐδὲ καταπτῆσσει κτήνος,
31 καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὔψυχος καὶ
τράγος ἥγονυμενος αἰπολίου καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν
ἔθνει.
32 ἐὰν πρόῃ σεσαυτὸν εἰς εὐφροσύνην καὶ ἐκτείνῃς τὴν
χειρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθῆσῃ.
33 ἀμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς
μυκτήρας, ἐξελεύσεται αἷμα· ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους,
ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι.

Proverbi 31

1 Οἱ ἐμοὶ λόγοι εἰρηνται ὑπὸ θεοῦ, βασιλέως
χρηματισμός, ὃν ἐποίδευσεν ἡ μῆτηρ αὐτοῦ.
2 τί, τέκνον, τηρούσεις; τί; ρύσεις θεοῦ· πρωτογενές, σοὶ
λέγω, νιέ· τί, τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί, τέκνον ἐμῶν
εὐχῶν;
3 μὴ δῶς γυναιξὶ σὸν πλοῦτον καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ
βίον εἰς ὄντες περιθολίαν.
4 μετὰ βουλῆς πάντα ποίει, μετὰ βουλῆς οἰνοπότει· οἱ
δυνάσται θυμώδεις εἰσίν, οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν,
5 ἵνα μὴ πιόντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας καὶ ὅρθα
κρῖναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.
6 δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν
ὅδύναις.
7 ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας καὶ τῶν πόνων μὴ
μνησθῶσιν ἔτι.
8 ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶσ·
9 ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως, διάκρινε δὲ
πένητα καὶ ἀσθενῆ.
10 Γυναῖκα ἀνδρειαν τίς εὑρούσει; τιμιωτέρα δέ ἐστιν
λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη.
11 Θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἡ
τοιαύτη κολῶν σκύλων οὐκ ἀπορούσει·
12 ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον.
13 μηρουμένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὔχρηστον ταῖς
χερσὶν αὐτῆς.
14 ἐγένετο ὥσει ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει
δὲ αὕτη τὸν βίον.
15 καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν καὶ ἔδωκεν βρώματα τῷ
οἴκῳ καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις.
16 Θεωρούσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν
αὐτῆς κατεφύτευσεν κτῆμα.
17 ἀναζωσαμένη ἴσχυρῶς τὴν ὁσφὺν αὐτῆς ἤρεισεν τοὺς
βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.

18 ἐγεύσατο ὅτι καλόν ἐστιν τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ
ἀποσβέννυται ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς.
19 τοὺς πύχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς
δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον.
20 χεῖρας δὲ αὐτῆς διύνοιξεν πένητι, καρπὸν δὲ
ἔξετεινεν πτωχῷ.
21 οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὅταν που
χρονίζῃ πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδιδύσκονται.
22 δισάς χλαίνας ἐποίησεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ
βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.
23 περιβλεπτος δὲ γίνεται ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
ἥνικα ἀν καθίσῃ ἐν συνεδρίᾳ μετὰ τῶν γερόντων
κατοίκων τῆς γῆς.
24 σινδόνας ἐποίησεν καὶ ἀπέδοτο, περιζώματα δὲ τοῖς
Χαναναίοις.
25 στόμα αὐτῆς διύνοιξεν προσεχόντως καὶ ἐννόμως καὶ
τάξιν ἐστείλατο τῇ γλωσσῃ αὐτῆς.
26 ἴσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο καὶ εὐφράνθη ἐν
ἡμέραις ἐσχάταις.
27 στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῆτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ
ἔφαγεν.
28 τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως, ἡ δὲ
ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησεν τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ
ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτὸν
29 Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτὸσαντο πλοῦτον, πολλαὶ
ἐποίησαν δυνατά, σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερήρας
πάσας.
30 ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός·
γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ κυρίου αὕτη
αἰνείτω.
31 δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς, καὶ αἰνείσθω
ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.